

Školní vzdělávací program školní družiny

Školní družina při Základní škole Vela

Zřizovatel:

Základní škola Vela s.r.o.

se sídlem Poděbradská 489/116, 198 00 Praha 9

IČO: 01907450, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 279592

Místo poskytování vzdělávání: Poděbradská 489/116, Praha 9 198 00

Ředitelka školy: Mgr. Kateřina Kuberová

Kontakty: katka@skolavela.cz, www.skolavela.cz

Koordinátorka ŠVP pro ŠD: Mgr. Anna Neumannová

Na tvorbě ŠVP spolupracovali: Mgr. Kateřina Kuberová, Mgr. Martina Hlavajová

ŠVP byl projednán školskou radou dne: 26. 8. 2019

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2019

Všeobecná charakteristika školní družiny

Školní družina dává dětem možnost aktivně trávit volný čas a dále rozvíjet znalosti, schopnosti a dovednosti, postoj i hodnoty získané při dopolední výuce ve škole. Školní družina se stejně jako škola zaměřuje na individuální podporu dětí.

Školní družina nabízí prostor pro aktivní trávení volného času, rozvoj dovedností dětí, stmelování kolektivu i regeneraci. Děti si volí aktivity, kterým se budou během odpoledne věnovat. Mohou zvolit pobyt v herně, ve které mohou odpočívat a volně si volit činnosti dle aktuálních potřeb.

Aktivity nabízené školní družinou mají široký záběr od pohybových, kreativních, zájmových činností až po venkovní aktivity přírodovědného či dovednostního zaměření. Školní družina spolupracuje s externími lektory a organizacemi, které nabízejí další možnosti trávení volného času.

Kombinace dobrého vybavení, vhodného prostoru a zkušenosti pedagogů umožňuje velkou pestrost aktivit, podporuje zájem dětí a individuální přístup k jejich potřebám.

Charakteristika vzdělávacího programu a jeho cíle

Ve školní družině usilujeme o naplnění výchovné, vzdělávací, kulturní, regeneračně-relaxační, sociální a preventivní funkce. Vedeme děti k seberealizaci, sebepoznávání, objevování vlastních schopností a jejich rozvíjení.

Vytváříme rozmanitou a komplexní nabídku činností tak, abychom poskytovali co největší množství příležitostí, podnětů a zajímavostí v různých oborech činnosti a poznávání. Soustředíme se především na aktivity pohybové, kreativní a dovednostní.

Odpolední aktivity navazují na dopolední vyučování. Školní družina je dalším místem, kde dbáme na podporu dobrých vztahů, naplňujeme socializační a preventivní cíle. Děti se v družině setkávají napříč třídami a tvoří nové skupiny. Utvářejí se tak kamarádké vazby napříč školním kolektivem. To umožňuje prevenci šikany a dobré klima ve škole. Školní družina je dalším místem, které v rámci prevence předchází sociálně patologickým jevům.

Cílem u jednotlivých aktivit je především rozvoj klíčových kompetencí a rozvoj talentu a zájmů jednotlivých dětí.

Cíle vzdělávání

Hlavním cílem školní družiny je podpora rozvoje samostatného dítěte, které má rozvinutou kompetenci k učení, sebedůvěru ve vlastní schopnosti. Tento cíl se snažíme naplňovat rozvojem následujících kompetencí:

kompetence k trávení volného času

Dítě umí smysluplně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i spontánních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

kompetence k učení

Dítě si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, učí se spontánně, ale i záměrně, zkušenosti uplatňuje v praxi, započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

kompetence k řešení problémů

Dítě si všímá problémů kolem sebe, hledá jejich řešení, chápe, že vyhýbání se jim nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je schopno obhájit své řešení, uvědomuje si, že za své řešení nese zodpovědnost, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit, je iniciativní, započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

komunikativní kompetence

Dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, rozvíjí slovní zásobu, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty, umí se vyjádřit gesty i písemně, dokáže naslouchat druhým.

sociální a interpersonální kompetence

Dítě si uvědomuje nejen svá práva, ale i povinnosti, učí se plánovat, organizovat, řídit, hodnotit, rozpoznává vhodné i nevhodné chování, posiluje schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijmout důsledky svého chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, umí spolupracovat, umí přijmout kompromis,

dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární, respektuje dohodnutá pravidla, chová se k ostatním tak, jak chce, aby se oni chovali k němu.

občanské kompetence

Dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, netoleruje agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, vytváří bezpečné prostředí, podílí se na něm, dbá na osobní bezpečnost i bezpečnost druhých, respektuje, chrání a rozvíjí kulturní tradice národa, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Jednotlivé oblasti školní družiny a jejich výukové cíle

pohyb

Cílem zařazování pohybových aktivit je se dostatečně a zdravě hýbat.

pobyt venku

Cílem podpory pobytu venku je objevovat okolí školy, rozvíjet vztah k přírodě a k udržitelnému životu, ukazovat dětem, jak je možné trávit volný čas venku a nabízet i dostatek pohybových aktivit na čerstvém vzduchu.

kreativita a dovednosti

Cílem nabídky těchto činností je hledat řešení určitého úkolu vlastní tvorbou, ukazovat dětem a umožňovat jim vyzkoušet si různé techniky tvorby, rozšířit paletu jejich dovedností v oboru, v kterém má daný žák/žákyně nadání a zájem.

relaxace

Cílem je věnovat dostatek času znovuobnovení sil, rozvíjet znalost vlastních potřeb a dovednost efektivního odpočinku.

Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program ŠD je pro pravidelnou formu zájmového vzdělávání sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu – tedy pro žáky 1. stupně ZŠ (1.-5.ročník). Pokud to kapacita umožňuje do družiny může být zapsán i žák 2. stupně.

Evaluace činností školní družiny

Naším cílem je, aby družina fungovala v úzkém spojení s dopolední výukou a potřebami dětí a učitelů. Snažíme se tedy sbírat podněty k činnosti a zlepšování.

Individuální – probíhá denní setkávání pedagogů před začátkem družiny, kdy se navzájem sdělují důležité informace z předchozího dne / dnů, zjišťování probíhá také pomocí rozhovorů s dětmi i rodiči.

Týmové – pravidelné týmové hodnocení probíhá na setkáních družinových pedagogů, které se konají jednou týdně nebo podle potřeby, komplexní hodnocení provádíme v pololetí a na konci školního roku.

Vedení školy – minimálně jednou za pololetí probíhá rozhovor vedený formou zpětné vazby s vedením školy. Zástupce pedagogů družiny se podle potřeby účastní provozních i pedagogických porad.

Formy a obsah vzdělávání ve školní družině

Oddělení ve školní družině jsou věkově smíšená. Každé dítě si volí z nabídky činností zájmového charakteru. Činnosti se konají v prostorách školy nebo v docházkové vzdálenosti od školy a probíhají pravidelnou i příležitostnou formou. Spontánní aktivity tvoří neoddělitelnou součást pobytu ve školní družině.

Zájmové činnosti

Zájmové činnosti slouží k rozvoji osobnosti žáka, umožnění seberealizace, rozvoji pohybových dovedností a poznání (pracovní-technické, přírodovědné, sportovní, estetické, výtvarné, hudební, literární, dramatické, dopravní)

Odpočinkové a rekreační činnosti

Odpočinkové klidové činnosti jsou zařazovány především v ranní školní družině, po obědě nebo v koncové části školní družiny (vyprávění, četba, stolní a společenské hry, volné rozhovory, spontánní činnosti, drobné rukodělné činnosti)

Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, mohou být i rušnější (pohybové hry v místnosti nebo venku, sportovní aktivity, vycházky)

Příprava na vyučování

Příprava na vyučování je nenásilně včleněna v rámci různých činností (didaktické hry, tématické

vycházky, volné rozhovory a další), po domluvě s třídním učitelem mohou děti tento čas využít na přípravu a organizaci vyučování nebo dodělávání úkolů z vyučování

Sebeobslužné a jiné činnosti

Děti si osvojují návyky osobní hygieny, učí se kultuře stolování, chování ve společnosti a pečují o pořádek a čistotu ve svém okolí, mají neustále k dispozici vodu na pití a v době oběda a svačiny se samy obsluhují a uklízejí po sobě.

Příležitostné činnosti – výlety, exkurze, workshopy (pod vedením externích lektorů nebo rodičů dětí), tyto akce většinou překračují rámec jednoho oddělení a někdy jsou určeny i pro rodiče a veřejnost.

Naplňujeme volný čas zájmovou činností a zaměřujeme se na různé oblasti. Soustředíme se především na pohybové, venkovní, kreativní, dovednostní a relaxační činnosti. Jednotlivá témata daných činností jsou proměnlivá, nicméně věnujeme se především osobnostní, sociální, demokratické, environmentální a tělesné výchově, informačním a komunikačním technologiím, cizím jazykům, estetice a zdraví člověka.

V době, kdy dítě nemá zvolenou některou z nabízených činností, může být v herně a trávit svůj čas spontánní činností, případně odpočinkem, a to vždy za přítomnosti pedagogického pracovníka / pedagogické pracovnice. Pro volnou hru a odpočinek je prostor především v ranní družině, v době po obědě a během svačiny a na konci družiny. Děti si mohou číst, hrát deskové a pohybové hry, dělat drobné rukodělné a tvůrčí činnosti, stavět si z kostek a z lega, nebo si povídat.

Podmínky přijímání dětí, průběh a odhlášení ze školní družiny

Škola nabízí docházku do školní družiny všem dětem docházejícím do školy. Poplatek za školní družinu je zahrnut v platbě školného. O přijetí dítěte do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.

Dítě je zapsáno do školní družiny na základě písemné přihlášky / zápisového lístku vyplněného rodiči či zákonnými zástupci a odevzdaného pedagogům. Rodiče neprodleně ohlásí změny ve vyplněných údajích. Odhlášení dítěte ze školní družiny probíhá písemnou formou.

Podmínky docházky a vyzvedávání dítěte určí rodiče v zápisovém lístku. V případě vyzvednutí dítěte jinou osobou musí být tato osoba v zápisovém lístku uvedena. V případě změny v odchodu dítěte ze školní družiny je nutné o tom informovat školu písemně.

V případě nevyzvednutí dítěte se pedagog telefonicky spojí se zákonnými zástupci dítěte a domluví s nimi další postup předání. Pokud toto spojení nelze navázat, řeší situaci pedagog s vedením školy podle aktuálních možností.

Materiální a ekonomické podmínky

Školní družina se nachází v budově školy. K dispozici je prostorná hala pro volný a bezpečný pohyb, uzavřená herna pro klidové aktivity a mezonet se sítí pro odpočinek. Dále je možné využívat školní ateliér, knihovnu, cvičnou kuchyňku, třídy a další mezonetové prostory. V docházkové vzdálenosti je k dispozici k užívání několik venkovních prostor, např. dětská hřiště, sportoviště, parky a lesy.

Školní družina má k dispozici prostornou halu pro pohybové aktivity, mezonet se sítí a úkryt pod schody pro odpočinek a relax, oddělenou herna pro rukodělné a klidové aktivity, kuchyňku, ateliér a knihovnu. Pro jednotlivé aktivity je možné využívat třídy, které jsou v tu dobu volné a kde je i konkrétní vybavení (hudební nástroje, laboratoř). Kapacita školní družiny je 160 dětí.

Vybavení je přizpůsobené různému věku a výšce účastníků. Z pomůcek jsou k dispozici deskové hry, tvořivý materiál, stavebnice, tělocvičné pomůcky, kuchyňské náčiní, výtvarné pomůcky, knihy a iPady. K dispozici jsou políčky a tabule na vyzdobení prostor aktuálními dětskými výtvy.

Pro pohybové a venkovní činnosti využíváme, nebo si pronajímáme tělocvičnu, hřiště, tenisové kurty, bazén, venkovní sportoviště a nedaleké lesoparky.

Děti jsou informované o bezpečnostních pravidlech a na jejich případné porušování jsou průběžně upozorňovány. Pedagogičtí pracovníci jsou pravidelně proškolení v poskytnutí první pomoci.

Prostor je zkolaudovaný na školní budovu, je vytápěn a klimatizován, je zajištěna výměna vzduchu a dostatečné osvětlení a zastínění.

Děti vedeme k ohleduplnosti k sobě navzájem i k vybavení školy. Jsou k dispozici i základní pomůcky na drobný úklid. Veškeré prostory jsou každý den uklizeny a to včetně podlahových krytin.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině je zajištěno kvalifikovaným pedagogickým personálem. Všichni pedagogové procházejí pečlivým přijímacím řízením, jehož hlavní částí jsou osobnostní pohovory, jež mají za cíl dobře poznat uchazeče a zajistit soulad s jeho výchovně vzdělávacích strategií s filosofií školy. Považujeme za důležité, aby cíle jednotlivých pedagogů byly ve shodě. Do školní družiny vybíráme pedagogy, kteří mají

zkušenost s vedením zájmových aktivit. Většina pedagogů je plně kvalifikovaná nebo si aktuálně doplňují vzdělání tak, aby odpovídalo českému právnímu systému.

Během odpoledne jsou k dispozici vychovatelé i pedagogové, doplňují je externí lektori a lektorky na specializované aktivity. Každý z pedagogů se kromě všeobecného záběru specializuje na určitou aktivitu (pohybové, výtvarné, dramatické, zdravotní, výživové, technologické, aj.)

Pedagog má za úkol se věnovat dětem, nabízet různorodé aktivity, ale zároveň sledovat, zda jsou dodržována pravidla a tím vytváří bezpečné prostředí pro všechny. Dbá na klidnou, vysvětlující a empatickou komunikaci. Dává dětem průběžnou zpětnou vazbu na jejich zapojení a chování ve školní družině.

Pedagogům nabízíme možnost dalšího sebevzdělávání a organizujeme pravidelně vzdělávací kurzy. I pedagogové ze školní družiny jsou zapojeni do celoškolské prevence profesnímu vyhoření, jsou zapojeni do supervizí, teambuildingů a do systému zpětných vazeb.

Podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a pro vzdělávání nadaných dětí

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami věnujeme průběžně zvláštní pozornost podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit. Dbáme především na jejich integraci do kolektivu, máme dostatek pedagogického personálu, který se může věnovat aktuální individuálním potřebám daného dítěte. Komunikujeme individuálně s dítětem a rodiči o vhodnosti zapojení se do dané aktivity a v případě zájmu o aktivitu hledáme možné způsoby zapojení. Dítě si vždy může vybrat jinou činnost, dle aktuální potřeby. Pedagogický personál pravidelně vzděláváme v oblasti specifických vzdělávacích potřeb. Máme k dispozici bezbariérový přístup do školy a bezbariérové učebny a toalety. Ve škole jsou k dispozici speciální pedagogové, školní psycholožka, které je možné využít i pro konzultaci k zájmovému vzdělávání.

Pedagogické cíle nastavujeme s každým dítětem individuálně podle jeho/její vzdělávacích potřeb a možností a přizpůsobujeme jí nabídku aktivit.

Podobně jsme i připraveni na rozvoj talentovaných účastníků. I s nimi připravujeme individuální plán a případně nabízíme další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- Struktura činností je volena s ohledem na nutnost odpočinku dětí po dopolední vyučování, po obědě a svačině. Pitný režim je zajištěný v prostorách školní družiny i jídelny.
- Školní prostory včetně školní družiny jsou zkolaudované dle platných norem.
- Jednotlivé prostory školy mají svá bezpečnostní pravidla.
- Děti jsou seznámeny s bezpečnostními pravidly jednotlivých školních prostor. Průběžně jsou děti upozorňovány na možná nebezpečí při dané aktivitě a vždy jsou použity potřebné ochranné pomůcky.
- Nebezpečné předměty jsou uchovány tak, aby k nim měl přístup jen pedagog a jsou používány jen pod jeho dohledem.
- V družině, na recepci a ve sborovně jsou k dispozici zdravotní pomůcky pro poskytnutí ošetření a první pomoci. Pro venkovní aktivity si bere pedagog cestovní lékárničku.
- Pedagogové jsou pravidelně proškolení v poskytnutí první pomoci.
- Každý zaměstnanec je povinen v době pobytu dětí ve škole vždy uzavírat hlavní vchod do budovy školy.
- Pedagogové jsou povinni dbát na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí na své aktivitě i při pobytu venku mimo budovu školy.
- Dítě informuje pedagoga ve chvíli, kdy chce opustit prostor družiny a sdělí mu, kam chce jít, případně za jak dlouho se vrátí. Prostor družiny opouští pouze se souhlasem pedagoga.
- Dítě se neprodleně po vykonání dohodnuté činnosti vrací do příslušné třídy.
- Pedagog zná přesný počet dětí, které má na zodpovědnost a tento počet průběžně kontroluje.
- Při pobytu mimo vnitřní prostory školy je pedagog povinen znát počet dětí, se kterými opustil školní budovu a mít nepřetržitý přehled o všech těchto dětech, které má na zodpovědnost.
- Bezpečnost a ochranu zdraví dětí ve škole zajišťuje škola svými zaměstnanci, pedagogickými i nepedagogickými. Zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem / pedagogickou pracovnící, může ředitel školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí určit pouze, pokud je zletilý a způsobilý k právním úkonům.
- Každý úraz dítěte, ke kterému dojde v budově školy nebo jinde v souvislosti s výukou či jinou školní akcí, je dítě povinno hlásit pedagogovi nebo jinému dozorujícímu zaměstnanci / dozorující zaměstnankyni školy. Škola vede evidenci úrazů dětí, k nimž došlo ve škole nebo při činnostech s činností ve škole souvisejících, vyhotovuje a zasílá záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Všichni zaměstnanci školy jsou povinni oznamovat údaje související s úrazy dětí, poskytovat první pomoc a vést evidenci úrazů podle pokynů vedení školy.
- Žáci jsou předem seznámeni s pravidly, které platí pro různé typy akcí (exkurze, výlety, školy v přírodě). Při akcích konaných mimo budovu školy jsou žáci povinni dbát pokynů učitelů / učitelek či jiných

dozorujících zaměstnanců školy a při pohybu po veřejných komunikacích se řídit pravidly silničního provozu.

V Praze dne 1. 9. 2019

Kateřina Kuberová

ředitelka školy

